

Prawa autorskie

Co jest przedmiotem ochrony prawa autorskich?

Ochronie prawnej podlegają zarówno prawa osobiste jak i majątkowe twórcy.

Prawa osobiste

Prawa osobiste mają charakter bezwzględny i w zasadzie nie podlegają zrzeczeniu ani zbyciu. Przysługują one jedynie twórcy i wyrażają jego więź z utworem. Praw osobistych nie można się zrzec ale autor może w umowie wyrazić zgodę na ich niewykonywanie lub upoważnić inne osoby do ich wykonywania.

Prawa osobiste twórcy:

- prawo do autorstwa utworu czyli podawania się za jego twórcę,
- prawo do indywidualizowania utworu czyli oznaczenia go swoim nazwiskiem, pseudonimem lub udostępniania go anonimowo
- prawo do decydowania o pierwszym udostępnieniu utworu publiczności
- prawo do nienaruszalności treści i formy utworu (integralność)
- prawo do rzetelnego wykorzystania utworu
- prawo do nadzoru nad sposobem korzystania z utworu

Utwór reklamowy a prawa osobiste twórcy:

1. Autorstwo

Nie można się go zrzec. Z reguły utwory reklamowe są prezentowane anonimowo (billboardy czy reklamy telewizyjne). Aby ta sytuacja był zgodna z prawem w umowie należy zawrzeć paragraf dotyczący zgody autora do nie oznaczania utworu w żaden sposób ale jedynie w przypadku wykorzystywania utworu podczas kampanii reklamowej. Podczas wszelkiego rodzaju konkursów, festiwali czy wystaw nie można ograniczyć praw do autorstwa utworu.

2. Integralność

Twórca może sprzeciwiać się wszelkim zmianom, deformacjom, skrótom. Bez jego zgody nie można czynić niekoniecznych i nieusprawiedliwionych zmian w utworze. Autor może w umowie wyrazić zgodę na dokonywanie zmian w utworze ale zakres tych zmian powinien być szczegółowo określony (np. zmiana wielkości plakatu, dokonywanie skrótów w tekście, zmiana układu graficznego, skrócenie reklamy telewizyjnej czy radiowej). Wpisanie w umowie zgody autora obejmującej wszelkie zmiany bez względu na ich rodzaj i zakres jest bezwzględnie nieważne

3. Rzetelność

Jeżeli w umowie nie określono sposobu korzystania z utworu, powinien on być zgodny z charakterem i przeznaczeniem utworu oraz przyjętymi zwyczajami.

Autor utworu ma prawo sprzeciwić się jego wykorzystaniu jeśli reklama, w której go wykorzystano jest niezgodna z przekonaniami autora.

4. Pierwsze udostępnienie

Należy przyjąć, że przekazanie agencji reklamowej utworu jest jednoznaczne ze zgodą na rozpowszechnianie dzieła. Agencja podejmuje decyzję, kiedy dany utwór zostanie faktycznie wykorzystany.

5. Nadzór

Autor ma m.in. prawo do kontroli jakości nośnika utworu, kolorystyki czy zgodności z projektem

Prawo majątkowe

Prawa majątkowe mają za zadanie zabezpieczenie interesu ekonomicznego twórcy. Są one zbywalne. Prawa te wchodzi w skład majątku danego podmiotu dysponującego prawem do utworu.

Autorskie prawa majątkowe, to te prawa, które wchodzi w skład majątku danego podmiotu dysponującego prawem do utworu. Stanowią one mienie tej osoby, a zatem podlegają prawom związanym ze spadkobranie czy zbyciem. Prawa majątkowe to prawo do korzystania z utworu, prawo do rozporządzania nim oraz prawo do wynagrodzenia za korzystanie z chronionego dobra. Korzystanie z utworu oznacza prawo do używania go w różny sposób i czerpania z tego tytułu zysków. Może mieć ono postać pełną, gdy dana osoba (twórca lub osoba, która dzieło nabyła) jest podmiotem wyłącznie uprawnionym (dysponentem majątkowych praw autorskich), lub ograniczoną, gdy twórca udziela jedynie licencji na korzystanie z utworu. Prawo do rozporządzania oznacza możliwość dysponowania przez podmiot wyłącznie uprawniony utworem poprzez udostępnianie go innym podmiotom poprzez zbycie (sprzedaż) lub udzielenie licencji.